

C E R E T A N I A

PERIODICO DEFENSOR DE LOS INTERESES DE LA COMARCA

DADES HISTORIQVES

El Comte d'Espanya

III

Preferim deixar de recó les operacions militars empreses pel Comte a Catalunya i referirnos a la seva vida anecdòfica, molt més interessant.

Era el Comte d'Espanya—diu Lichnosky—inexorable si es tractava de castigar el vandalisme, la insobordinació, la villania, la deserció; pero mai se'l trobava injust ni arbitrari. Afermat a les seves conviccions, cap consideració, cap preg, influía en ell quan es tractava d'una cosa que ell mirava com un deure. Aixís castigava amb més severitat als oficials que als soldats i creixía el seu rigor segons la categoria del culpable. Donava als seus judicis la major publicitat per impresionar i imposar a les masses per l'exemple. Meditava molt les seves resolucions, mes, un cop pronunciades, ja no tenien apel·lació i s'executaven.

Varen denunciar-li uns paisans que tres subjectes emmascarats, que es snposava éren oficials carlistes, havien sorprès una nit algunes masíes isolades i, lligant als seus habitants als arbres i amb fortes i cruels amenaces, els obligaren a entregar els diners. Doná immediatament ordres, el Comte, per la busca i captura dels malfactors als seus «Minyones»,

els quals, al cap de dos dies, conduïren a sa presència a tres oficials: un era ajudant d'En Tristany; els altres dos finents de la seva Partida. Convictes i confessos son condemnats al acte. Els envía el Comte un confessor i el dia següent son fusellats a presència de totes les tropes. El propi Comte assisteix a l'execució i, al acte d'anar a disparar, explica a les tropes l'història del crim i mana fer foc. Al caure les víctimes es descobreix i, girant-se envers els altres, els diu: «Senyors, preguem per les ànimes dels difunts.»

***

Quan les tropes lliberals varen rendir el castell de Solsona, entre els presoners hi havia el coronel Mondedeu. Es tractava d'un canje de presoners i, la dona de Mondedeu, una jove portuguesa de setze anys, d'arabesca fisonomia i de grossos i brillants ulls negres, es presentá al Comte i amb grans súpliques i moltes llàgrimes, li demaná que en el canje hi compregués al seu marit. El pobre Comte estava sense sapiguer que fer ni com desempellagar-se d'aquella formosa criatura; procurava consolar-la de la manera més afable possible, mes eludía tota resposta concreta. Insisteix la dama, es postra als seus peus i promet no moure's fins a obtenir la mercè demanada. El Comte no pot més i es decideix inexorable a donar una resposta negativa. Acte seguit es disposa a consolar la dama, la convida a dinar, li ofereix lo millor amb la més marcada galantería, procura distreure-la i quan la *dameta* vol tornar a insistir, li suplica el Comte silenci, per tal d'evitar-li el dolor de

Urbanización SCHIERBECK

Terrenos propios para CHALETS con jardín, desde 25 cént. el palmo
Razón: MIGUEL PONS Procurador - Puigcerdá

haver-li de renovar la negativa.

Era el cas que si Mondedeu s'hagués lliurat se li havia de formar concell de guerra i hauria estat passat per les armes. Lo més ditxós per ell era, doncs, restar presoner. Aixó no volgué dir-ho mai el Comte a la jove muller de Mondedeu.

* * *

Era d'opinió el Comte que per recollir diner per al sosteniment del exèrcit, tots els mitjans éren bons, el robo inclus, pero deia que en tals cassos preferia més ésser ell el lladre, que no obligar als soldats a ésser-ho.

Trobant-se en certa ocasió amb urgent necessitat d'empendre operacions i mancat de recursos per aprovisionar les tropes, va recordar que a un poble d'Aragó hi tenia dos rics propietaris coneguts. Els feu anar a buscar pels seus «Miñones», amb ordre de que si es resistien a seguir, se'ls conduís de viva força. Un cop a sa presència, els reb amb la major cordialitat i els exposa l'enguniosa situació de les seves tropes (es diu que en l'exposició va abocar-hi el Comte tot el seu art d'actor tràgic) i els demana doscents mil rals. Els fa acceptar lletres sobre Barcelona i a favor de persones segures a França, i mentres es realitzen les operacions els reté al seu quarter general (Casserras) tractats com a prínceps, pero vigilats com a presoners.

Molts capellans que tenien llurs càrrecs en poblacions ocupades pels lliberals, es desentenen de pagar les contribucions als carlins. Aquests *preters* éren els preferits del Comte; empenia envers ells una verdadera caça, valguent-se de tota mena de tràmpe i ardits per agafar-los. El pobre que queia no s'escapava

de pagar fins al darrer centim del deute i de més a més, i en concepte d'interessos, havia de pagar algun *ranxo* extraordinari.

El Rector de Valsareny fou una de les víctimes d'aquest genre. Vá cometre un día l'imprudència de visitar a un Rector veí que celebrava el seu sant. El Comte, que ja feia temps l'espiava, el vá sorprendre en plè dinar i se'l enmená a Casseras. No solsament vá fer-li pagar tot lo afrassat, sino que li feu pagar dues centes camises i altres tantes bluses per als soldats carlins; ademés, feu insertar en el periódic de Berga, *El Restaurador Catalán*, la següent gazetilla: «El Párroco de Valsareny, aunque rodeado de rebeldes y con el fin de acreditar su afeción a la causa carlista, ha acudido voluntariamente al Cuartel General para pagar sus contribuciones y ofrecer un don gratuito al ejército real.»

(Continuaré)

Suscribiu-vos a "CERETANIA"

RECULL DE BALLETS
DE LA
CERDANYA i del ROSSELLÓ

HARMONITZATS PER
JOAN CAMPS ARNAU

Preu: 3 pessetes

Preu: 3 pessetes

Tot bon Cerdá deü adquirir-lo

: Es ven en aquesta Impremta :

BOMBONERIA SELECTA · PASTES SEQUES · VINS · LICORS · XAMPANYS

- Queviures - Drogueria - Perfumeria -

PRODUCTES DE PUIGCERDÁ I SA COMARCA

T U S E T Bruch, 40 i Casp, 37 Dipositaris de

Manega, llangonissa i fuet de Cerdanya - Nigua de Carrancá, exquisida per a taula - Embutits de Casalarreina (Rioja) - Estomacal, Néctar i Anis Peltrand (Mahó)

Exiiu el XACOLATA "NURIA"

Articles classes extra

Servei a domicili

PINTURES, ESMALTS I PINZELLS · PERFUMS DE LES MILIORS MARQUES

CARTA DE BARCELONA

El Doctor Palomas

Ja devieu sapiguer que el nostre benvolgut amic Dr. Palomas, feia oposicions a la càtedra de Materia Farmaceutica Vegetal, vacant en aquesta Universitat. Nosaltres, no havíem volgut dir-ho abans per no ferir la modestia del nostre company; pero avui desaparescuts els motius, volem fer sapiguer a tots el recon de Cerdanya (del reste del mon ja se'n han ocupat els altres) que després de brillants exercicis ha estat nomenat per unanimitat Catedratic de la assignatura esmentada el Doctor En Xavier Palomas i Boris, coronant aixis una carrera incomparable, afegint als llores guanyats, puix tenia ja el premi extraordinari de la Facultat de Barcelona i el premi extraordinari també del Doctorat a Madrid, el mes alt que avui es pot conquerir a nostra Nació.

El "Rall" felicita al novell Catedratic en nom de tota la Cerdanya, i fa vots per a que pugui fruit llargs anys del seu càrrec, per a la gloria de tots i especialment de la seva familia, a la que adresem nostra especial enhorabona i sobretot a la seva mare, estimada puigcerdanesa, única que queda de *Cal Serraller*, la venerable Margarida.

Ja tenim entre nosaltres al nostre benvolgut Director de CERETANIA, l'eminentment simpatic D. Ventura Cadefau. L'objecte de la meua vinguda a Barcelona - ens diu D. Bonaventura - ha estat, nois, en primer lloc i d'una manera essencial per a fugir del *fumut* fret de la nostra

terra, al que de cap manera puc acostumar-me malgrat i menjar viandes fortes com son la *sucissa i llomillo*, que el meu estomac (g. a D.) reb i digireix amb tota satisfacció. No cal dir-vos que aprofitaré la meua estada aqui per assistir a tots quants espectacles pugui, doncs, ja sabeu que soc home entusiasta de totes les belles arts, i per ultim he de fer constar que aquest Barcelona és incomparable en tots conceptes.

Davant de les manifestacions del nostre Director, omifirem el dir-li que desitjem que la seva estada a la Ciutat dels Comtes li sigui grata, puix ja sabem que li n'és i que els mesos li semblaran dies.

No cal dir com ens en congratulem, donat el gran apreci que el "Rall" sent envers el Sr. Cadefau.

El dilluns dia 7, a l'altar de l'Esglesia de Ntra. Dona dela Mercè, tingué lloc el solemníssim casament de la gentil Elvireta Volart amb el distingit jove En Josep M. Estany.

A la una de la tarda la comitiva entrava a la Basilica de la Mercè plena de gom a gom, fins al extrem de que dos guardies urbans havien d'obrir pas en el moment d'entrar la nupcial comitiva.

La nuvia presa de natural emoció i lluint estupend vestit de fissu de plata amb puntes valiosíssimes i brodat de perles estava més formosa que mai. Donya Paulita Pich de Volart i la Sra. Estany de Lacambra, lluien valiosos vestits, i riquíssimes i artístiques joies.

Degut a les moltes relacions i simpaties que les families Volart i Estany tenen en aquesta Ciutat, no hem de dir que els invitats éren nombrosos i de qualitat, sentint molt que la manca d'espai ens privi d'insertar els noms

FINCAS

Compra - Venta
AUGER & JUBANY, S. A.

Caspé. 35. 2.º. 2.ª

Despacho de 3 a 5

BARCELONA

Teléfono 1161 S. P.

En Palau, Cerdaña Francesa, Pirineos Orientales, próxima a Puigcerdá, se vende hermosa Torre amueblada con todo confort. 30.000 metros cuadrados. Verdadera ocasión.

Vendemos Gran Finca rústica en Toulouse (Francia) Castillo Imperio, para Granja o gran Hotel. Superficie 144 hectáreas. Urge venta Precio de ganga.

Compraremos finca rústica o casa en Osseja (Pirineos-Orientales)

de les famílies que composaven la concurrència.

El banquet que tingué lloc al Hotel Ritz, fou digna continuació d'una festa sumptuosament iniciada. Després del banquet s'organitzá un animat ball, el qual no ressenyem degut a que el nostre reporter, embadalit amb tan bé de Deu de damiseles, perdé el bloc de notes i solsament es fixá en calque flirt dels que ja en sentirem parlar.

Els nuvis prenguéren comiat ja ben entrada la tarda, essent despedits amb sorollosa ovació,

Felicitem a les famílies Volart i Estany, desitjant als nuvis una lluna de mel de les que no s'acaben mai.

La nostra simpatiquíssima i jove paisaneta Conxita Sala, celebrá el dia del seu Sant amb una esplèndida *soirée*, ont reuní quelcom de lo molt bó en beutat femenines que tenim el gust d'admirar cada istiu a la nostra Vila.

La festa no cal dir que transpuá només que alegríia i felicitat present i futura.

Ens congratulem desitjant a la Conxíteta i família molts anys de vida i salut.

La "Radio Catalana" al anunciar les temperatures mai deixa de mentar la Cerdanya fins al punt d'assabentar l'hora dels trens.

Remerciém a la Radio la propaganda.

La nostra paisaneta Isidra Solsona, ens assabentem que ha estat favorescuda per la rifa de Madrid. Es veu que la Providencia, además

d'haver fet molt guapa a l'Isidra, la vol també fer rica.

Felicitem a la gentil paisaneta, tot desitjant-li la grossa de Nadal per acabar de completar.

EL RALL

Barcelona, 10 de Desembre de 1925.

EXTASI

Ja porteu el nom de mare
amb tanta gràcia i fervor
que el goig relluu en vostra cara,
car no haveu sentit fins ara
l'èxtasi d'aqueix amor.

El bressoleu amorosa,
bo i cantant-li una cançó.
i en sa carona xamosa
com una poma camosa,
ara el beseu, silenciosa,
petó, darrera petó.

Flaire a mare la poncella
que s'ha després de la flor.
i amb materna cantarella
amb l'esguard com llum d'estrella,
l'estrenyeu sobre del cor.

Una rialla es dibuixa
en sos llavis purpurins
petitois com la maduixa,
i una llàgrima els arruixa
de vostres ulls safirins.

Oh, les mares! Les esposes!
Jo les canto reverent.
Són les flors meravelloses,
són les hores lluminoses
que viuran eternalment.

JOSEP PONS

HOTEL CATALUÑA

El mejor situado de la Villa : Vista panorámica sobre ambas Cerdañas

Magníficas habitaciones con agua corriente caliente y fría

Servicio esmerado :-: Carruaje a todos los trenes :-: Luz eléctrica

Pensión completa a partir de 10 pesetas

FRANCISCO CASADESÚS

Plaza de Cabrinety :: PUIGCERDÁ :: Teléfono, 43

Noticias

Temperaturas de la semana

Día	Baromet.-Termomet. a las 9 mañana	Máxima	Mínima
5	759 1	2	-6
6	759 2	2	-5
7	757 3	1	-7
8	754 1	2	-6
9	754 2	9	-5
10	754 3	7	-4
11	752 3	11	-3

Tiempo.—Ha sido completamente *gris* la semana que terminamos. Casi no hemos visto brillar el sol y mucho temíamos una nueva nevada. Afortunadamente nos hemos quedado con el temor.

Ayer amaneció el día completamente encajado; la temperatura buenísima como en plena primavera, al extremo de que nuestras calles han quedado limpias de nieve, pero sucias de barro. Al anochecer llovió, quedando el piso hecho un charco. ¿Será esto preludio de nieves?...

La *solución* en el próximo número.

El chalet de La Molina.—Como lo anunciamos en nuestro número anterior, inauguró

se el pasado domingo, siendo muy numerosos los amantes de los deportes de invierno que asistieron a la fiesta. Verificáronse varias pruebas de skis y luges con satisfactorios resultados, tomando parte en las mismas distinguidos sportmens de la capital.

Para hoy tiene proyectada el «Centre Excursionista de Catalunya» otra excursión colectiva al referido chalet y no dudamos que estas se concederán muy a menudo, aumentando de día en día la afición a los deportes de nieve.

TOS CATARROS BRONQUITIS

Por antiguos y rebeldes que sean se obtiene un alivio inmediato y su pronta curación tomando

Pectoral Vidal-Clar

Preparado en el Laboratorio de H. de VIDAL-CLAR
San Pablo 44 - BARCELONA

De venta en PUIGCERDA: FARMACIA MARTI

Espectáculos.—Siguen las sesiones en el Cine-Ceretano con numerosa concurrencia. Para hoy, hay anunciado un importante programa que se proyectará por la tarde y por la noche.

Dipòsit de Carbons del País i Extranger

Importació directa
de Procedència

Preus especials per partides de 500 kilos en amunt
Especialitat en els ovoïdes Els de millor fabricació
Heus'aquí les seves característiques:
Molt lleugeres - Crèmen facilment - Poc fum - No fan caga-ferro
Poca cendra - Es indiscutible que son les de més rendiment

Pés garantit : - : Repartiment a domicili

Vda. de S. Arró

Plaça de Barcelona
Teléfon, 35

Puigcerdá

Boda.—El día 9 se unieron en santo matrimonio en la Capilla de Ntra. Sra. de la Sacristía, Ramón Salvat Arró y Margarita Pallarés Viñal.

Mil felicidades en el nuevo estado'

Accidental.— Satisfáceme comunicarle que Excmo. Sr. Ministro Fomento ordenado nombrar ingenieros vayan esa estudiar nuevo abastecimiento de aguas; dirección montes aprobado subasta pinos corriente ejercicio. Petición escuelas impresión grafísima confiado será atendida subvención.

CONTRIBUIREU a l'educació moral
i al bon gust de les vostres filles
subscrivint-les a

LA NURI

SETMANARI PER LES NOIES

16 pàgines amb il·lustracions
a tres colors

15 cèntims

Es veu en aquesta Impremta

Expléndido Chalet

para vender o alquilar emplazado en el más pintoresco lugar de Puigcerdá; Avenida Schierbeck y junto al Gran Casino recientemente inaugurado. Razón: M. PONS, Procurador.

Fallecimiento.—En el santo Hospital han fallecido respectivamente los días 8 y 9, José Bescomte Roset, natural de Baell de 94 años y Margarita Parramón Secases de 70 años de edad, natural de Cava (Ansobell).

Piso para alquilar

situado en el Barrio de la Baronía
Razón: Casa Romá de la Baronía - Puigcerdá

Fallecimiento.—El martes falleció la bondadosa Sra. Doña Maria Gorriz Hostench, hermana de nuestro Alcalde, D. Valentin. Su muerte ha sido sentidísima ya que la referida Sra. contaba con grandes simpatías, éntre todas las clases sociales.

El acto del sepelio fué muy concurrido, prueba patente de lo que antes dejamos dicho.

A su hermano y demás familia acompañamos en su profundo pesar.

Compreu el bloc BONAVIA

ENFERMEDADES del ESTOMAGO e INTESTINOS
Dolores □ Úlceras □ Estreñimiento □ Diarreas crónicas

Dr. FARRERAS MUNNER

Diagnóstico precoz del cáncer y otros tumores

Rayos X y Laboratorio para el diagnóstico exclusivo de dichas enfermedades

Cortes, 704-1.º-2.ª (chaflán Bailén)

Teléfono 1258 S. P.

BARCELONA

Consulta de 10 a 12 y de 3 a 5

excepto los jueves

OMNIUM RIPOLLES de Joan Fort i Gaudí

GARATGE : Taller de reparacions electro-mecániques amb personal competent en el ram
Agent oficial del "FORD" l'auto universal

STOK MICHELIN :: Olis SHELL, MOBILOIL, AUTOL :: Gasolina SHELL :: Peces de Recanvi

Vendes al comptat i a plassos

LLOGUER D'AUTOS a preus reduidíssims :: Tarifes especials per als Srs. Metges, Viatjants, Negociants, &
Carretera de Ribes, 37, 39 i 41 - 'Teléfon, 371 - RIPOLL

Retiro obrero.—Llegan a ciento noventa y dos las entidades obreras de Cataluña y Baleares que reclaman de los Poderes públicos la reforma de la ley de retiros para la vejez en el sentido de que tengan derecho a cobrar pensión de retiro todos los obreros que cobren sueldos inferiores de 6,000 pesetas anuales, al fin de que puedan participar de los beneficios de la ley los dependientes del comercio, Banca y Bolsa y profesiones liberales, a quienes actualmente no alcanza; que la edad para el percibo del retiro sea fijada a los sesenta años como máximo y a los cincuenta y cinco para aquellas profesiones agotadoras y por último que la pensión mínima que perciba el obrero en concepto de retiro sea de 1000 pesetas anuales en vez de las 365 que la ley actualmente señala, condicionando estas mejoras al pago de una pta. mensual que pagarían todos los trabajadores obligatoriamente, unida a las tres pesetas que pagan mensualmente los patronos para cada uno de sus y una que paga el Estado por cada obrero de toda España, pueda darse fin al escarnio

que representa para un obrero el ofrecimiento de una peseta diaria y a la avanzada edad de 65 años, que además de mezquina es irrisoria.

Por la gloria de los catalanes muertos en la guerra europea.—En el pueblo francés de Saint Christophe du Vernet (Pirineos Orientales) se celebró la solemne ceremonia de bendecir el monumento levantado a la memoria de los voluntarios catalanes muertos en la gran guerra.

Bendijo el citado monumento el obispo de Perpignan, M. Carsalade du Pont, entonando el coro Chanteurs de Saint Christophe el «Himne als dotze mil voluntaris de Catalunya morts per la França,» del P. Barceló, música de Bonaterra, y cantando el Orfeoó Canigó, el «No passareu», de Guimerá.

El monumento es de exquisito gusto y gran severidad.

Ha arribat el Bloc BONAVIA-MANELIC

HOTEL INTERNACIONAL

CAFE RESTAURANT

Situado a dos minutos de la estación del Transpirenaico

::: Habitaciones confortables con agua corriente caliente y fria :::

Cuarto de Baño Cocina española y francesa Servicio esmerado

BENITO COTXET - PUIGCERDA

Religiosas.— Empezamos esta sección dando *cuenta* de que, por encargo de una Sra. devota, los almacenes Jorba han remitido a nuestro Cura párroco un precioso juego de candeleros de bronce dorado con las efigies en relieve de los SS. Corazones de Jesús y María, ofrenda a la Virgen Santísima de la Sacristia que de corazón agradecemos a la donante. Siempre mostrándose Ella madre misericordiosísima para con los devotos que la invocan con fé y confianza en sus necesidades.

Tuvo cabal cumplimiento el programa de los cultos dedicados a la Concepción Inmaculada de María Santísima y que fué publicado en estas mismas columnas. El coro de las Hijas de María excedióse a la ejecución de las escogidas partituras durante la Novena y el día de la fiesta, algunas de ellas originales del Rdo Director y Organista que fueron justamente celebradas y escuchadas con gusto creciente por los devotos asistentes. Dijo la Misa de Comunión general con plática dispositiva el Rdo. párroco-arcipreste quien predicó también a las fuerzas de Carabineros que asistieron a la Sta. Misa a las 11 en celebración de la fiesta de su Patrona. El Oficio fué muy solemne y cantado por la Capilla

parroquial, predicó muy erudito sermón sobre la devoción ferviente de nuestros reyes y pueblo a la Concepción Inmaculada de nuestra Madre el Rdo. Vicario de la parroquia D. Pedro Martret

Por fin, el acto de la tarde cerró brillantemente la Novena con extraordinaria asistencia de fieles que no cesaban de admirar lo relumbrante del altar que presidia la Imagen de la Inmaculada, rodeada de cirios, flores y bombillas eléctricas con los demás adornos del templo. Fué el tema del Sermón pronunciado por el Rdo. Director de las Hijas de María, "La misión confiada a estas por su celestial Madre María Inmaculada" por cierto muy práctico impresionando favorablemente al numeroso auditorio. Hoy después del Oficio, se repartirá el pan bendito de S. Antonio.

Continúa la novena en honor de la popular Virgen y Mariir Sta. Lucia que hoy será a las 5 de la tarde.

Este número ha sido sometido a la censura gubernativa

Imprenta Ceretania - Puigcerdá

Assistència Mèdica, Clínica d'Operacions i Raigs "X"

Casa apropiada per el tractament de tota mena de malalties mèdic-quirúrgiques — telèfon, calefacció, timbres i llum elèctrica en les habitacions — Menjador estil Grand Hotel — Assistència a càrrec de les germanes Josefines — Servei permanent d'enfermiers i d'enfermeres — Estació del Ferro carril Transpirinàic i parada dels autos de Ripoll a la Pobla de Lillet — Servei especial per operacions d'urgència a fóra de la clínica amb assepeia absoluta — Magnífica instal·lació de Raigs "X" — Radioscopia, radiografia i radioterapia d'alta precisió

Consulta en la clínica de 11 a 12 del matí de 7 a 8 del vespre i en hores convingudes, en previ avis

MELCIOR VAQUER CLAPERÀ

Metge titular de
Campdevanó

EX-ALUMNE INTERN
PENSIONAT DEL HOS-
PITAL DE LA SANTA
CREU Y PER OPOSI-
CIÓ DE LA FACULTAT
DE MEDICINA DE
BARCELONA

~~~~~
Telèfon, núm. 204

Campdevanó